

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. OERBAH, G. MEITANI,

N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

I. Manu.—Greva avocaților.

Al. Costin.—Rezumatul conferinței despre noțiunea clasică a contractului și tendințele actuale de interpretare judiciară.

Jurisprudența Română.—Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III.—Desistare.—Parte protivnică.—Oponere. (Minist. de Finanțe cu Moara «Victoria» din Craiova).

Curtea dn Apel Chișinău.—Basarabia.—Introducerea dispozițiilor codului civil român privitoare la minoritate.—Efecte juridice.

Trib. Ilfov, secția I. com.—Societate anonimă în moratoriu.—Consiliu de administrație.—Dreptul tutelar al Tribunalului. (A. Corteanu, Banca Națiunii și alții în Camera de consiliu).

GREVA AVOCAȚILOR

Am primit două răspunsuri, prin presa juridică. la articolul meu despre greva avocaților. Unul al d-lui avocat M. Valerian, care rectifică o chestiune de fapt. Relațiunile care mi s'au dat anterior despre felul cum a cerut cuvântul nu concordă cu ale d-sale. Sunt însă fericit că reiese în ori-ce caz din răspunsul d-sale că nu a avut intențiunea de a turbura dezbaterile. Trebuie însă să conchid, în urma acestor contraziceri, că felul cum a insistat pentru obținerea cuvântului într'un moment în care apărarea pare a nu fi avut nici un rel, a putut da naștere unei alte interpretări. Echivocul produs necesita o explicațiune prealabilă exprimării regretelor de către judecător pentru cuvântul întrebuitat.

Celalt răspuns este al d-lui decan Dobrescu. D-sa, cu generozitatea sentimentelor sale, puse în serviciul evoluțiunii sociale și de data aceasta a evoluțiunii relațiunilor dintre autorități și cetățeni, face o lungă și frumoasă teorie, pe care în trăsăturile ei generale, dacă ar fi și stilul pe placul meu, mai că aș putea să o subscriu și eu. Când ajunge însă dela aceste generalități la chestiunile care ne preocupă, numai suntem de acord.

Mi-am pus două întrebări la care am căutat să răspund.

Prima chestiune: Se poate menține ordinea în ședință când ea este amenințată, fără a recurge, paralel cu turburările produse, la scara măsurilor de autoritate care culminează, în caz extrem, la o măsură autoritară în limitele unei legi care corespunde exact necesităților, și aceasta poate constitui o insultă?

D-nul Decan nu răspunde nici da nici nu la această chestiune, care totuși rezolvă mai toate incidentele dintre avocați și magistrați, dar trage din felul des-tul de clar cum am răspuns eu, că sunt un reprezentant al magistraturei autoritariste, dueliste, anti-sociale, zapciiste, și nu mai știu ce, și mă compară cu o soră de caritate canibală. Autoritarismul ca metodă, ca de exemplu al unei majorități greviste contra unei minorități negreviste, trebuie condamnat, dar măsura autoritară a unei autorități cu răspundere, când devine necesară pentru a împiedica un rău mai mare, este o datorie și este departe, după cum afirmă d-l decan, de a constitui un abuz de autoritate.

A doua chestiune: Este greva avocaților logică și este permisă?

Am răspuns că nu este logică, ba chiar absurdă, fiind-că păgubeste numai pe impricinati și că nu este permisă fiind-că este contrară datoriiilor profesionale și decianonime ale avocatului. Critica unei manifestațiuni colective care iese din cadrul legilor, chiar și exprimată în termeni cât de riguroși, nu poate constitui o insultă, după cum îmi reprosează d-l decan.

Nu pot împărtăși argumentele d-lui Decan în favoarea grevei cauzate de o insultă pentru că mi se par prea slabe față de îndatoririle avocaților și că ei au destule mijloace pentru a-si apăra demnitatea. D-l Decan nu ne dă nici un argument pentru apărarea grevei provocate de schimbarea orarului ședințelor.

Am pus o a treia întrebare, la care d-l Decan nu a răspuns: Se poate impune greva prin mijloace violente? Această tăcere o interpretez conform uzului, până la o dezmințire, în sensul unui răspuns afirmativ.

Evident că asupra chestiunii grevei orice părere este respectabilă. Rămâne ca corpul avocaților să ne dea la timp răspunsul dacă admite înscrierea în programul reprezentantului său legal a cuvântului de grevă, obligatorie sub sancțiunea bifei, în urma unui ucaz al unei majorități cu atât mai autoritariste cu cât este mai problematică.

Nu voi plictisi pe cititori printr'un răspuns prea lung la amintirea unui incident de carieră vechi, petrecut în camera de consiliu, în care nu am nimic de regretat pentru-că avocatul în chestiune insultase prin tipar în mod trivial pe un coleg în fata căruia perduse un proces. Urmarea incidentului m'a

lăsat foarte rece, mă așteptam la ea pentru că și la mine a pierdut procesul, unde de altminteri se prezintă ca parte, nu ca avocat. Țin la dispozițiunea aceluși avocat, care a mișcat atât de adânc pe d-l decan Dobrescu, broșura în chestiune pe care am păstrat-o și eu cu grijă, dacă d sa nu mai are alt exemplar.

Remarc în treacăt că d-l decan Dobrescu scrie la o revistă a contraților săi care insultă pe magistrați prin desen, prin vers și prin proză. Ce ar zice de o grevă a magistraților contra avocaților? Magistratii primesc cu un surâs aceste riscuri ale meseriei.

N o pot decât să conchid, înainte de a relua tăcerea care stă atât de bine ordinului judecătoresc atâta timp cât este respectat, sfătuiră pe colegii mei mai tineri a mărturisi greselile lor față de avocați când vor crede, după un examen scrupulos de conștiință că au greșit, a nu intra însă în vorbă cu baroul sub presiunea grevei.

Un barou care și-a părăsit postul la bară, a transformat bara într-o baricadă de care magistratura, în seninătatea ei olimpiacă — ca să fie pe placul d-lui decan — nu are dreptul a se apropia.

I. Manu

Noțiunea clasică a contractului și tendințele actuale de interpretare judiciară

D-l Al. Costin, distinsul judecător al Trib. Ilfov, a dezvoltat Sâmbăta trecută înaintea unui numeros auditor de avocați și magistrați, conferința anunțată sub titlul de mai sus din ciclul conferințelor Baroului Capitalei.

Conferințiarul începe prin a releva că ideea fundamentală în materia contractu lă, anume că acordul de voință dintre părți care are tărie de lege, după codul nostru civil, se explică prin concepția individualistă pe care o aveau făuritorii codului napoleonian. Principiul autonomiei voinței și a independenței absolute a indivizilor în societate era o consecință juridică a filosofiei libertății individuale din acel timp. Dar sub impulsunea nevoilor aduse de transformările sociale posterioare, acel principiu a suferit atingeri, — fie din partea legiutorului, care a reacționat în contra abuzurilor libertății contractuale nelimitate, prin diferite legi speciale, imixtuindu-se în relațiile particulare, — fie din partea spiritului de solidaritate și de interdependență socială, și de curentul corporativ, manifestat prin măsurile relative la contractul colectiv, la contractul de adeziune și la drepturile de asociare și de sindicalizare, din vremea modernă.

Problema pusă de conferințar este, însă, de a ști în ce mod *jurisprudența* consideră astăzi puterea de legământ a contractului, anume cum apreciază ea *întinderea obligațiunii* și a *responsabilității debitorului*. După ce analizează noțiunea forței majore, atât din punctul de vedere al teoriei clasice întemeiate pe *culpă*, cât și din acela al teoriei *riscului social* care aduce ideea responsabilității obiective, și face distincție între forța majoră propriu zisă și cazul fortuit, conferințiarul constată că fundamentul

responsabilității contractuale rămâne în *jurisprudență immutabilitatea* deci ideea de *culpă*. Se întreabă cum trebuie socotită răspunderea debitorului în caz de *onerozitate excesivă*, care nu ar putea fi confundată cu forța majoră și analizează sistemul propus de doctrina germană și de d-l A. Wohl, în Franța, întemeiată pe *interpretarea contractului*, arătând cum judecătorul este presupus, de acest sistem, a fi în măsură a complini *lacunele* contractului. — dând o sentință declarativă, iar nu constitutivă (nu creiază ceva nou) în acest sens. — întocmai după cum este calificat a împlini lacunele legii. Explică cum alături de imposibilitatea materială *logică*, ce constituie cazul de forță majoră, s'a căutat a se distinge imposibilitatea *juridică*, adică când debitorul deși ar putea executa prestația sa, totuși nu *trebuie* s'o facă și are *dreptul* să o refuze, fiindcă ea este imposibil de pretins din partea creditorului (imposibil de a o exige, *nichtzumutbarkeit*), întrucât contravine bunei credințe și obiceiurilor.

Enunțăm sistemele propuse pentru a întemeia teoria *impreviziunii* (adică a exonerării debitorului în caz când executarea prestației sale ar fi excesiv de oneroasă) pe *voința și intenția părților*, pe *lipsa de cauză*, și arată defectuoșitatea lor. Insistă asupra încercării de a sprijini această teorie pe *concentia bunei credințe* și a necesității ca între prestațiile reciproce ale părților să subsiste *proporție* sau *echivalențe* din momentul contractării și de a se desființa contractul când disproporția între prestațiuni a ajuns excesivă. Argumentează că sistemele propuse, între cari și părerile exprimate de d-nii C. Arion, S. Serbescu și T. Mateescu, din țara noastră, se mărginesc a căuta explicații rationale pentru teoria *impreviziunii*, dar nu pot aduce criterii de apreciere în fapt după cari să se conducă interpretul. Relevă că *jurisprudența germană* a admis în Septembrie 1921, printr-o sentință a Casatiei, că judecătorul poate nu numai *desființa* contractul, dar chiar a-l *modifica*, când: a) părțile voese a continua cuvenția lor; b) când părțile se găsesc în cazurile excepționale aduse de război; și c) când se poate face compensații echitabile între interesele protivnice ale părților. — dar s'a criticat mult acest drept recunoscut justitiei de a modifica contractul, de doctrină și nu s'au putut stabili criterii precise. După ce explică că *jurisprudența Consiliului de Stat în Franța*, dacă este favorabilă *impreviziunii*, aceasta se explică prin aceea că acel organ judiciar administrativ judecă într-o materie specială. În afară de dispozițiile codului civil, și arată părerile d-lor Harriou și Repert în această chestiune. Conferințiarul schitează *jurisprudența judiciară din Franța, Italia și România*, cari resping teoria exonerării debitorului în caz de *onerozitate excesivă*. Face un tablou al concertii *jurisprudențiale* și a evoluției noțiunii de forță majoră în Anglia, și după ce compăță chestiunea *imposibilității de executare* cu problema, discutată acum în Franța, asupra *leziunii* în contracte, se pronunță în potriua admiterii teoriei *impreviziunii*, ea nefiind precisă și favorabilă siguranței juridice în societate (menționând că nu s'a putut lămuri ce drept ar avea judecătorul în această teorie: de a desființa pur și simplu contractul, de a-l modifica sau de a-l

suspenda numai prin efectul dilatoriu al forței majore) și exprimă convingerea că singura soluție potrivită ar fi de a se admite că forța majoră există nu numai în cazul unei imposibilități apreciate în abstracto, ci și când această imposibilitate materială ar fi socotită în concreto în mod relativ cu persoana debitorului (în sensul noțiunii din codul civil german, *unvermögen*), și că singurul efect al ei să fie de a se destitui contractul, iar nu de a se ajunge la modificarea lui, fără sau în afară de sentimentul părților contractante.

Conferința a fost ascultată cu cel mai viu interes, iar conferențiarul felicitat și aplaudat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea III

Audiența dela 6 Septembrie 1922

Președinția D-lui D. G. Tăzlăuauu, Președinte

Ministru de Finanțe cu Moara „Victoria” din Craiova

DISISTARE.—PARTE PROTIVNICĂ.—PREZENTA ȘI ÎN INSTANȚĂ.—OPUNERE.—ART. 280 PR. CIV.

Potrivit art. 260 pr. civ., declarația de desistare nu poate fi ținută în seamă atunci când partea potrivnică, prezintă în instanță, se opune a se lua act de dezistare, justificând interesul său legitim la această opunere.

Respins recursul făcut de Ministerul de Finanțe contra sentinței No. 15/1922 a Trib. Dolj s. III în proces cu Moara „Victoria” din Craiova.

S'a ascultat d-l avocat C. Măinescu care a declarat că retrage recursul și d-l avocat C. Negri care s'a opus cerând respingerea lui.

Curtea deliberând:

Având în vedere că prin cererea înregistrată la No. 4664 1922 Ministerul de Finanțe declară că retrage recursul ce a făcut contra sentinței No. 15/1922 a Tribunalului Dolj s. II, declarațiune pe care o susține și astăzi prin reprezentantul său în instanță;

Având în vedere că intimata Moara „Victoria” se opune a se lua act de retragerea recursului, justificând această opunere pe considerațiunea că închiderea dosarului prin desistarea recurentului ar prejudicia în drepturile sale, Ministerul putând după desistarea sa să reînceapă actele de procedură întrucât dreptul său nu este prescris; că acest recurs fiind nemotivat, d-sa cere respingerea lui ca atare.

Considerând că atunci când recurentul declară că nu mai susține recursul, declarațiunea sa nu poate fi ținută în seamă, dacă partea potrivnică e prezentă în instanță și se opune a se lua act de desistare, justificând interesul său legitim la această opunere.

Că, în adevăr, potrivit art. 260 pr. civilă, o pricină se închide prin declarațiunea de desistare numai dacă reclamantul se întâișează și declară că se lasă de

proces, fără prejudiciul drepturilor intimatului de a cere respingerea sau anularea acțiunii ca nesustținută sau viciată în formă.

Că astfel fiind, și întru cât în speță recursul este nemotivat, el cată a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CHIȘINĂU

Secția I

Audiența de la 5 Octombrie 1922

Președinția d-lui H. Ojoga, consilier

I. Sadagurschi și alții cu I. Tolțiș și altu

A SARABIA.—INTRODUCEREA DISPOZIȚIUNILOR DIN CODUL CIVIL ROMÂN PRIVITOARE LA MINORITATE.—DA SĂ ATRAGE ȘI APLICAREA DISPOZIȚIILOR DIN PROCEDURA CIVILĂ ROMÂNĂ PRIVITOARE LA MINORITATE.—DECRETUL-LEGE 2743 DIN 2 IULIE 1919.—ART. 390 C. CIV. ȘI ART. 397 PR. CIVILĂ ROMÂNĂ.

Prin decretul-lege No. 2743 din 2 Iulie 1919, introducându-se în Basarabia între alte dispozițiuni din codul civil român, și titlul X despre minoritate, tutelă și emancipație, urmează să 'și aibă aplicare în Basarabia și toate celelalte dispoziții din codul civil privitoare la minori, chiar dacă nu fac parte din cuprinsul titlului de mai sus, și chiar dispozițiunile din procedura civilă privitoare la minori, fără de cari măsurile de ordine publică și de protecțiune ale codului civil, edictate pentru minori, ar fi în mare parte știrbite și unele chiar iluzorii.

Prin urmare, atunci când e vorba de o urmărire silită contra unor moștenitori printre cari se găsesc și nevârstnici, au a fi aplicate dispozițiunile codului de procedură civilă română, iar nu prescripțiile procedurii civile ruse.

No. 121.—Admis apelul făcut de I. Sadagurschi contra sentinței civile No. 80/1922 pronunțată de trib. Chișinău Secția I în proces cu I. Tolțiș.

S'au ascultat d-nii avocați C. Rujescu pentru apelanți și R. Cronvald și St. Vâlceanu pentru intimat.

Curtea;

Asupra apelului introdus de Leonida Stambrov, din Chișinău, str. Vasile Alexandri Nr. 16, ca procurator a lui I. Sadagurschi, în calitate de Administrator provizoriu a domeniului Pinca Talmatchi, Baza Talmaschi, în calitate de tutoare legală a minorilor rămași pe urma defunctului ei soț Oizer Talmatchi și I. Talmatchi, contra sentinței Tribunalului Chișinău No. 80 din 25 Februarie 1922, în proces cu Iosef Tolțiș și Ițco Nudelman, pentru anularea actului de vânzare făcut de notarul Grosu la 17 Octombrie 1919, și licitația de la 30 Septembrie 1919;

Având în vedere susținerile și concluziunile părților prin avocații lor, actele și lucrările din dosar;

Având în vedere că prin petiția înreg. la No. 7765

din 13 Mai 1921 de către I. Sadagurschi din Chişinău str. Leovei No. 17, în calitate de administrator provizoriu al domeniului Pinca Talmaschi, internat în ospiciul Costingeni, Baza Talmaschi, în calitate de tutoare legală a minorilor rămaşi pe urma defunctului său soţ Oizer Talmaschi din Chişinău, str. Alexandru cel Bun No. 98, s'a chemat în judecată Iosif Tolţis, comerciant din Chişinău str. Bender No. 59 şi Iţco Nudelman cu acelaş domiciliu, pentru a se anula actul de vânzare făcut la notarul public Grosu din Chişinău, în ziua de 17 Octombrie 1919, pe baza licitaţiei ce s'a ținut la 30 Septembrie 1919, act trecut în registrul de proprietăţi de primul notar al Tribunalului Chişinău la anul 1919 No. 385;—Tribunalul Judeţului Chişinău secţia I-a prin sentinţa civilă No. 80 din 25 Februarie 1922, a respins ca nefundată acţiunea intentată, cu cinci sute lei cheltueli de judecată, contra căreia reclamantii au declarat apelul de faţă;

Având în vedere că apelantii în concluziile lor au cerut anularea vânzării imobiliare ce s'a făcut, de oarece nu s'au respectat dispoziţiile referitoare la minori ce sunt introduse din codul civil român în Basarabia. Din partea intimatului s'a răspuns că formele pentru licitaţie publică din procedura civilă română nu sunt introduse în Basarabia în ce priveşte vânzările silite de nemişcătoare, aşa că trebuie să se aplice dreptul comun, din procedura civilă rusă; că tutela are mai mult pentru minori un caracter administrativ, drepturile lor sunt garantate fie după o lege sau după alta şi că în stărsit toţi moştenitorii lui Talmaschi ne cerând să fie recunoscuţi, minori şi majori, şi fiind numit un tutore asupra averii, acesta i-a reprezentat în instanţa de urmărire, care a început din anul 1917 sub legile ruse.

Considerând că, în urma cererii introdusă de Iosif Ianchel Aronov Tolţis, creditor pentru suma de 20.000 ruble, pe baza titlului executor din 11 Noembrie 1917 a fostului tribunal regional din Chişinău, s'a început de către portărelul P. Zvoleacovschi, de pe lângă acelaş tribunal, formele pentru executarea silită a averii nemişcătoare, proprietatea moştenitorilor defunctului Haim Leib Davidovici Talmaschi, situată în Chişinău pe strada Benderscaia No. 59, colţ cu strada Şmidt şi compusă dintr'o casă, trecută în inventarul portărelului cu data de 10 Iulie 1918, că formalităţile înscrise în procedura civilă rusă, fiind îndeplinite, la 30 Septembrie 1919, de portărelul N. D. Romanovici, s'a procedat la vânzare prin licitaţie publică a averii imobilă sus amintită, când s'a oferit, după cum se constată din procesul-verbal dresat pentru această operaţie, suma mai mare de 46.000 ruble de creditorul Iosif Ianchel Tolţis;

Pe baza acestii licitaţii publice, tribunalul judeţului Chişinău s. I, prin sentinţa No. 277 din 11 Octom. 1919, a confirmat execuţia săvârşită şi a adjudecat averea scoasă în vânzare în folosul cumpărătorului creditor Iosif Ianchel A. Tolţis, după care hotărâre, adjudecătorului i s'a eliberat copie pentru a servi notarului public la confecţionarea actului cu care să dovedească dreptul său de proprietar şi care s'a îndeplinit de notarul Grosu din Chişinău şi s'a întărit de primul notar al tribunalului Chişinău;

Că averea nemişcătoare ce s'a urmărit şi vândut silite a aparţinut pe lângă ceilalţi moştenitori majori ai lui Haim Leib D. Talmatzchi decedat la 16 Noembrie 1916, şi moştenitorilor minori ai defunctului lui Volt Oizer Talmaschi, mort din 21 Octombrie 1912 şi anume: Fanea, Abram, Solomon şi Vaisa (dosar de tutelă secţia II-a Trib. Chişinău), reprezentaţi azi prin mama lor Baza Talmaschi ca tutoare legală şi care a fost numită dela 31 Octombrie 1912 de fostul tribunal orfanicesc Chişinău împreună cu Avram Talmaschi şi menţinută singură în urmă de Tribunalul Chişinău s. II prin jurnalul No. 2579 | 920. Asupra întregii averi rămasă pe urma lui Haim Leib D. Talmaschi s'a instituit la 28 Noembrie 1916, o tutelă, la început în persoana soţiei sale Nahama şi apoi după plecarea ei la Odesa a fost numit de fostul Tribunal orfanicesc Chişinău-Orhei, Aron Mihman, în cât în cursul executării a funcţionat acest tutore şi care la 12 Aprilie 1918 a fost incunostiinţat de portăretul P. A. Zvoleacovschi să facă plata datoriei de 20.000 ruble, lui Iosif I. Tolţis, însă a refuzat, după care a urmat inventarierea şi executarea forţată a averii imobiliară a debitorului;

Considerând că prin decretul-lege No. 2743 din 2 2 Iulie 1919, publicat în Monitorul Oficial No. 62 din 4 Iulie 1919, s'a pus în aplicare pe ziua de 1 August 1919 şi s'a introdus în Basarabia între alte dispoziţiuni din codul civil român şi titlul X „despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipaţie“ (art. 342—433 inclusiv);

Că, potrivit principiilor generale, tutela copiilor minori înseamnă un regim de protecţiune stabilit de lege cu scopul special arătat de art. 390 din codul civil român, să poarte de grijă persoanei lor, şi să-i reprezinte în toate actele civile ce vor săvârşi;

Considerând că rânduirile privitoare la cei incapabili, cum sunt minorii, sunt imperative, de ordine publică şi care trebuiesc aplicate din momentul apariţiunii lor, afară de dispoziţiunile contrare, sub sancţiunea altminteri a nulităţii actelor ce se vor implini prin nerespectarea lor; cu alte cuvinte legile de ordine publică conţin un ordin întotdeauna sau o poruncă nediscutată şi nu sunt ca legile supletive, care să

intervină numai atunci când voința părților nu este exprimată;

Că, într'adevăr, se vede că în speță portărelul s'a condus exclusiv de formalitățile urmăririi silită în conformitate cu legile ruse, totuși fiind vorba și de averea unor minori, vânzarea prin licitație publică din ziua de 30 Septembrie 1919 nu se putea efectua de portărel în prezența d-lui judecător de ședință A. Cateli, fără ca minorii să fie reprezentați și apărați prin imputernicitul lor legal, adică de tutore, chemat expres pentru vânzare, cum rezultă din toate textele de la urmărirea silită și așa cum hotărăște art. 397 din procedura civilă română, care spune clar că atunci când între moștenitori sunt nevrăstnici, execuția începută se va suspenda până la alcătuirea reprezentanței lor legale, text de lege de care suntem imperios ținuți să nu ne îndepărtăm pentru a proceda valid în urmărirea patrimoniului minorilor.

Considerând că aceste dispozițiuni, este drept, sunt inserate în codul de procedură civilă română și nu în titlul din codul civil referitor la tutelă, introdus în Basarabia, cu toate acestea se va aplica fără îndoială, după cum de altfel se vor aplica și toate celelalte reguli ce sunt răspândite prin codul civil român, care vorbește de minori și în legătură cu aceasta și regulile din procedura civilă respectivă, fără de care măsurile de ordine publică și de protecțiune ale codului civil edictate pentru minori ar fi în mare parte știrbite și unele chiar iluzorii.

Considerând deci, că după codul civil român, care pune principiul general, ca și după procedura civilă română, care se referă expres la situațiunea unei urmăririi începută contra unor moștenitori printre care se găsesc și nevrăstnici, aceștia din urmă nu vor putea fi reprezentați de cât prin tutorele lor, ca mandatar al legii și care va priveghea împreună cu procurorul, reprezentantul societății, cum arată art. 81 din procedura civilă română, să nu se atingă interesele lor și în caz de necesitate să intervină pe căile legale;

Considerând că, după prescripțiile procedurii civile ruse, art. 951, executarea unei hotărâri se face sau în contra tutorului numit asupra averii debitorului (art. 1235 și 1299 cod, civ. rus), sau în contra succesoriilor confirmați (art. 1239 și urm. cod. civ. rus) sau recunoscuți asupra averii; că, deci, reese că în sistemul legislației rusești, tutorele unei averi reprezentată valabil pe moștenitorii neconfirmați, indiferent dacă între ei se găsesc și nevrăstnici, pe când sistemul preconizat de legiuitorul român, după cum am spus, este cu totul opus, reprezentarea este validă numai prin tutorele special al minorilor, recunoscut sau numit după regulile statornicite dela minoritate și tutelă;

Că, în ziua de la 30 Septembrie 1919, la două luni după ce codul civil român a intrat în vigoare, minorii defunctului Volf-Oizer Talmaschi, nefiind reprezentați prin mama lor Batea Talmaschi, recunoscută din 1912 ca tutore legală, s'a călcat evident o dispozițiune principală imperativă și prin aceasta vânzarea și adjudecarea efectuată este viciată și izbită de nulitate;

Considerând, afară de aceasta, că execuția silită asupra nemișcătoarelor ce aparțin unor minori, nu este cu totul independentă de complexul măsurilor de ordine publică ce s'au introdus din codul civil român, care de și se pare că se referă în deosebi la acte de dispozițiune de bună-voe și pe care a căutat să le completeze prin unele texte din procedura civilă română (art. 681—690 incl.), totuși distincțiunea aceasta nu e rațională, căci legiuitorul român neîndoios că în celelalte cazuri, cum este și acela destul de grav al execuțiunei silită, a ținut să-și păstreze principiul întreg prin protecțiunea și apărarea incapacabililor și care trebuie să se facă în strânsă corelațiune cu textele codului civil, ca temeiu fundamental, în raport cu toate legile existente și mai ales cu procedura civilă; că a argumenta așa cum face tribunalul împărțind vânzarea de bună-voe de o parte și cea silită de altă parte și cu conservarea pentru cea din urmă a regulilor din procedura civilă rusă, este a atinge ideile de bază a legiuitorului român și a stabili o înțelegere între cele două legiuri, care din punct de vedere principial este imposibil de realizat, iar din punct de vedere practic duce la consecințe serioase de lipsă de protecțiune pentru minori, după cum a înțeles legea română, singura ce se impune să avem în vedere;

Așa, principial, felul organizării tutelei minorilor după codul civil rus (art. 212—381 inclusiv) are cu totul altă bază, în cât procedura civilă rusă cuprinde puține dispozițiuni în această privință, care să fie edictate ca reflex a codului civil, pe când în codul civil român sunt multe dispozițiuni care au un continuu reflex în procedura civilă română, între care menționăm: participarea ministerului public care vine în prim rând și pe care și Tribunalul la desbaterea procesului l-a chemat, de și după teoria ce susține nu e introdus în Basarabia; apoi art. 499 și 511 din procedura civilă română, cel din urmă fiind sub pedeapsă de nulitate.

În practică nu e nevoie să înșirăm toate consecințele defavorabile pentru minori, dacă vom aplica la execuțiunea silită procedura civilă rusă, e destul să spunem că un creditor e în drept se reție, dacă licitația n'are loc, o avere nemișcătoare îndreptată pentru suma cu care a început licitația (art. 1170, 1171 și 1175 din procedura civilă rusă) și nu aceia la care a

ajuns, lucru care în procedura civilă română nu se poate întâmpla, și că, în fine, ca tehnică, după legea rusă se îndeplinește licitația de un portărel asistat de un membru al tribunalului (art. 1157 pr. civ.), după legea română se face de tribunal (art. 495 pr. civilă), prezent fiind și ministerul public;

Considerând că s'ar putea inclina spre părerea susținută de Tribunal, atunci când ambele legiuri care s'au suprapus ar cuprinde aceleași mijloace de protejare pentru interesele minorilor; când însă legiuirea română care s'a suprapus legiurii rusești, este superioară ori-ce interpretare în alt sens, căci se pare că nu e dată de cât cu scopul de a complini situațiuni neprevăzute de decretul-lege de introducerea codului civil român în Basarabia pentru acele urmări care s'au început sub legiuirea înlăturată;

Considerând că minorii rămași pe urma lui Volf-Oizer Talmaschi n'au nevoie să fie confirmați în drepturile lor de moștenitori, pentru ca, după codul civil român, să aibă dreptul de a fi reprezentați și apărați prin tutorele lor, în cât discuțiunea sezinei n'are nici o importanță și utilitate în cauză, destul fiind că nu se tăgăduiește dreptul lor, sau nu se face dovada că dreptul lor este prescris sau că a renunțat la succesiune;

Că, în definiție, alegațiunea intimatului I. Toltis că minorii rămași pe urma defunctului Volf-Oizer Talmaschi, trebuie întâi să fie recunoscuți ca moștenitori și numai după îndeplinirea acestei formalități au dreptul să pornească ori ce acțiune sau să ia măsuri de conservare pentru patrimoniul succesoral, cu alte cuvinte, moștenitorii n'au posesiunea averii, cum au unii din ei în codul civil român, care au sesina, urmează să o examinăm;

Considerând că în legiuirea rusă nu este nici un text precis care să pună îndatorire moștenitorilor să fie recunoscuți sau confirmați în prealabil și numai după această formă executată să se prezintă ca atare în diferite acte ce poate săvârși asupra fondului succesoral;

Că în codul civil rus găsim art. 1239—1253 „despre chemarea moștenitorilor» care corespunde cu ceia-ce se numește recunoașterea lor, iar procedura civilă rusă asupra acestei chestiuni vorbește în art. 1401-1408, din cartea procedurii conservatoare, sau cum este în procedura civilă română grațioasă și în toate aceste texte nu este înscrisă forma recunoașterii obligatorii, din contra din art. 1408 procedura civilă rusă rezultă că moștenitorii au numai o facultate de a fi recunoscuți când găsesc ei de cuviință pentru apărarea drepturilor lor și față de alți moștenitori, iar nu față de terți, care nu pretind vre'un drept de moștenitori;

Că de altfel, în ordine istorică și în dreptul roman,

unde sesina nu era cunoscută așa cum a trecut în codul francez, fiind de origină germană, erau moștenitori *sui necessarii* care aveau posesiunea din momentul decesului autorului și printre care erau socotiți și copii, și erau moștenitori *voluntari*, acei cari n'aveau posesiunea de la început, ci o capătau mai târziu; că același lucru nu rezultă că copii ca moștenitori ai tatălui n'au posesiunea fără nici o formă după legiurile vechi din Basarabia;

Că prin urmare din toate cele expuse și întru cât de principiu este că ordonanțele de adjudecare pot fi atacate pe calea unei acțiuni principale de anulare, vădit este că soluția dată de tribunal este greșită și prin aceasta apelul are a se vedea ca întemeiat și se admite, se reformează în totul sentința tribunalului și prin consecință se admite acțiunea așa cum este formulată.

Apreciind cererea de cheltueli de judecată, Curtea le fixează la suma de 500 lei, conform art. 389 și 868 din procedura civilă rusă.

Văzând și dispozițiunile art. 366 pr. civ. rusă.

Pentru aceste motive, redactate de D-1 Consilier C. Panaitescu, în unire cu concluziunile Ministerului public, admite apelul.

Semnați: H. Ojoga, I. Poșoiu, P. Davidescu, C. Panaitescu

TRIBUNALUL ILFOV S. I Comercială

Audiența dela 2 Octombrie 1922

(Camera de Consiliu)

Președinția D-lui D. Cernescu, președinte

A. Corteanu cu Banca Națiunii și I. Stoian

MORATORIU. — SOCIETATE COMERCIALĂ. — CONTINUAREA EXISTENȚEI SALE LEGALE PÂNĂ LA DECLARAREA FALIMENTULUI. — ART. 191, 838 ȘI 841 C. COM.

MORATORIU. — DREPTUL DE CONTROL AL TRIBUNALULUI ASUPRA MĂSURILOR PRESCRISE. — ADMINISTRAREA FONDULUI COMERCIAL. — DACĂ TRIBUNALUL ARE DREPTUL DE IMIXTIUNE ÎN MODALITATEA ADMINISTRATIEI. — ART. 839 ȘI 841 C. COM.

1. O societate comercială de și se află în stare de încetare de plăți constatată prin sentința de moratoriu, totuși atâta timp cât nu a intervenit o sentință declarativă de faliment ea continuă să trăiască, păstrându-și întreaga sa entitate juridică cu toate organele sale de administrație, cu drepturile și obligațiile ei strict limitate de lege și peste care nu se poate călca.

2. Cu toate că în timpul moratorului Tribunalul execută o autoritate tutelară asupra comerciantului în moratoriu, însă acest drept se întinde numai în ce privește prescrierea măsurilor de siguranță pentru evitarea fraudelor și a supravegherii îndeplinirii acestor măsuri, fără însă ca tribunalul să aibă și dreptul de imixtiune în modalitatea de administrație a comerciantului în moratoriu.

Jurn. No. 13062. — Ordonată convocarea adunării generale extraordinare a Băncii Națiunii.

S'au ascultat d-ni avocați A. Corteanu și Ion Stoian, personal; d-ni avocați Traian Alexandrescu pentru «Banca Generală a Țării Românești»; Pompiliu Ioanițescu pentru «Banca Italo-Română»; T. Carada pentru «Banca Națiunii» și Trancu-Iași pentru membrii consiliului de administrație ai Băncii Națiunii.

Tribunalul,

Asupra cererii de față făcută de d-l A. Corteanu; Având în vedere că din examinarea dosarului și din expunerile celor audiți astăzi se constată că imediat ce societatea Banca Națiunii a căzut în moratoriu, consiliul de administrație socotind că situațiunea dificilă în care se află banca se datorește operațiunilor imprudente și îndrăznețe făcute de fostul director general și membru în consiliul de administrație d-l I. Stoian, ținând seamă și de faptul că Parchetul de Ilfov sezizat de cele petrecute la bancă deschisese acțiune publică contra sa și l' și arestase pentru a împiedica un eventual amestec în caz de liberare al acestuia în conducerea administrațiunii societății și a da în același timp o satisfacțiune creditorilor băncii—au votat în unanimitate suspendarea dreptului d-lui Stoian de a participa ca membru la consiliile de administrație ale societății. D-l Stoian, chiar după eliberarea sa din închisoarea preventivă a respectat cu stictate această încheiere evitând orice amestec în administrația moratorului băncii până la terminarea cercetărilor Parchetului contra sa. Imediat însă ce a obținut dela cabinetul de Instrucție respectivă ordonanța de neurmărire își face apariția la bancă unde motivând că cunoașterea sa în amănuntul afacerilor băncii reclamă prezența sa în consiliu, cere și consiliul de administrație după discuțiuni admite în majoritate ca să reintre în consiliu, încheind și procesul-verbal cu data de 23 Septembrie 1922. în acest sens. Resultat al acestei încheieri a fost demisia din consiliul de administrație a câtor-va membri cari n'au putut să se împace cu această situație și petiția de față a d-lui A. Corteanu, administrator-delegat al societății în moratoriu, prin care cere Tribunalului în baza dreptului tutelar în timpul moratorului suspendarea executărei acestei deciziuni a consiliului de administrație—condiționând chiar funcționarea mai departe a sa la conducerea băncii de admiterea sau respingerea acestei cereri.

Având în vedere că Banca Națiunii sub direcția d-lui Stoian în cursul anului 1921 dintr'un motiv sau altul începând să facă importante operațiuni de devize, concepute sau conduse în mod nefericit, s'a găsit la un moment dat deschisă numai la direcția devizelor cu peste o sută de milioane lei, fapt ce a și determinat încetarea plăților și consecutiv cererea de moratoriu astăzi în ființă.

Că, răspunderea acestei situațiuni, cel puțin în

aparență s'a părut că o poartă d-l Stoian și faptul este atât de adevărat în cât însuși consiliul de administrație simțind nevoia de credit în timpul moratorului, mai mult ca o măsură de prudență logică de cât ca măsură legală, a decis suspendarea dreptului d-lui Stoian, ca o manifestațiune concretă că în viitor administrațiunea lichidărei se va face fără amestecul acestuia.

Având în vedere că o bancă în operațiunile sale are mai înainte de toate nevoie de un credit moral, care aduce pe cel material, și această mai cu seamă în momentele de jenă sau în moratoriu, unde în majoritatea cazurilor, salvarea depinde nu numai de plăți efective ci și din aranjamente, ca reduceri de creanțe și amănări de plăți, etc.

Având în vedere că creditul nu poate fi închis în formule fixe, astfel că în raporturile de la cauză la efect, să se poată calcula anticipat cu precizie ce se poate obține—el este de ordin subiectiv determinat de o mulțime de elemente de ordin personal, variabile de la individ la individ, având desigur în largă măsură ca suport fondul moral al celui ce l' cere.

În materie de comerț mai cu seamă unde este în joc teama de a'si pierde avutul sau teama de răspundere, creditul este de susceptibilitate foarte strânsă, un element fără importantă, o simplă impresie adesea poate fi determinantă pentru a l' refuza.

Având în vedere că în aceste împrejurări ordonanța de neurmărire a cabinetului de instrucție care l-a achitat și cu care se prezintă d-l Stoian nu poate opera în mod mecanic, respind dintr'o dată atmosfera de teamă și neîncredere ce s'a format de la început contra sa; și ca o probă vie a acestui adevăr este opunerea majorității comisiunii de creditori, la prezența sa în consiliu și declarația ce au făcuto la audiență, că dânsi au votat moratoriul având în vedere situațiunea de atunci, adică lipsa d-lui Stoian din organul de conducere al băncii, — declarațiune care arată în mod vădit lipsa sau cel puțin reducerea de credit pe care trebuie să conteze banca în viitor cu d-l Stoian în consiliul de administrație.

Având în vedere că din actele din dosar și din cele arătate la desbaterile de astăzi rezultă că Banca Națiunii în salvarea situației sale, contează de o camdată nu atât pe plata efectivă a creanțelor sale cât mai cu seamă pe angajamente și prelungiri de plăți—pentru a căror realizare are nevoie de un credit necondiționat.

Având în vedere că această bancă este către fiinele celui de al doilea moratoriu și ca să se salveze în scurta perioadă ce l' mai rămâne mai are de aranjat creanțe de câteva zeci de milioane, sub sancțiune inevitabilă a falimentului.

Având în vedere că societatea Banca Națiunii este una din marele noastre instituțiuni financiare care a finanțat o serie de alte societăți din țară și cu întinse legături în străinătate.

Că falimentul ei ar avea repercusiune profundă pe piața internă și ar putea să afecteze într-o bună măsură creditul comercial în afară.

Pentru toate aceste considerațiuni, Tribunalul găsește că în momentul de față prezența d-lui Stoian ca membru activ în conducerea băncii este inoportună.

Având în vedere însă că d-l I. Stoian deține calitatea sa de membru în consiliul de administrație al societății anonime Banca Națiunii anterior moratorului, de la adunarea generală a acționarilor, care din combinațiunea art. 135, 154 și 155 c. com. este singură în drept de a decide continuarea sau retragerea mandatului dat.

Că acest mandat nu se poate perde de drept de cât în cazurile anume prevăzute de art. 153 c. com. și anume: când administratorul este căzut în stare de faliment, este interzis ori legalmente incapabil, sau condamnat penal pentru delictul de mituire, fals, furt, escrocherie și abuz de încredere, ceea ce nu este în speță.

Având în vedere că atât administratorul-delegat al societății d-l A. Conteanu cât și majoritatea comisiunii de creditori au cerut ca tribunalul să ia măsura suspendării dreptului de membru în consiliul de administrație al d-lui Stoian pe baza dreptului tutelar al Tribunalului de comerț, întrucât societatea se află în stare de moratoriu.

Având în vedere că Soc. Banca Națiunii se află în stare de moratoriu preventiv.

Considerând că este principial lucru că o societate pe tot timpul duratei sale trăește și se administrează în formele legale anume stabilite, din cadrul cărora nu poate eși.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 191 c. com., o societate comercială nu se disolvă decât: 1) prin pierderea obiectului; 2) prin trecerea timpului pentru care a fost contractată; 3) prin terminarea întreprinderii; 4) prin fuziune; 5) prin cererea asociaților; 6) prin pierderea capitalului; 7) prin falimentul societății.

Că societatea Banca Națiunii nu se află în nici una din aceste situațiuni.

Că, deși se află în stare de încetare de plăți constatată prin sentința de moratoriu, totuși nu poate fi considerată în faliment atâta timp cât nu a intervenit o sentință a Tribunalului declarativă în acest sens.

Considerând că atâta timp cât societatea nu se află într-unul din cazurile de disolvare enumerate mai sus, ea trăește păstrându-și întreaga sa enti-

tate juridică cu toate organele sale de administrație, cu drepturile și obligațiunile ei strict limitate de lege și peste care nu se poate călca.

Considerând că este de netăgăduit că Trib. în timpul moratorului chiar preventiv exercită într-o oarecare măsură o autoritate tutelară asupra comerșantului în moratoriu, însă acest drept nu poate fi conceput caprițios și nelimitat. Tribunalul examinând și apreciind asupra elementelor date în momentul acordării moratorului, prescrie numai măsurile de siguranță necesare pentru a evita fraudă; dreptul său tutelar potrivit disp. art. 841 c. com. se mărginește numai de a supraveghea ca să nu se producă fraude și ca aceste măsuri să nu fie atinse. În cadrul acestor prescripțiuni, comerșantul de bună credință are dreptul să procedeze la lichidațiunea voluntară a activului și la stingerea pasivului său cu concursul creditorilor, după cum se pronunță art. 838 cod. com.

Considerând că a se recunoaște Tribunalului pe baza dreptului său tutelar—putința de imixtiune până și în mondalitatea de administrație a comerșantului în moratoriu, ar însemna a-i anihila complet libertatea de acțiune, și dreptul său legal de a procedea voluntar ar fi călcat de însăși autoritatea care l-a recunoscut.

Că, așa fiind, atâta timp cât societatea băncii Națiunii își îndeplinește cu strictetețe toate obligațiunile ce i-au fost impuse de tribunal în timpul moratorului prin sentința care l-a acordat, Tribunalul nu are căderea de a interveni dictând până și modalitatea de administrațiune intimă a societății, obligând-o de a avea sau nu anume persoane în administrație—acest drept aparține exclusiv asociațiilor care îl exercită în adunarea generală.

Având în vedere însă că din cele arătate în prima parte a acestor considerente se vede că în împrejurările actuale prezența d-lui Stoian în consiliul de administrație ar putea fi prejudiciabilă intereselor societății.

Că adunarea generală care i-a dat mandatul de administrator anterior moratorului, nu a putut avea în vedere situațiunea ce i s'a creiat prin evenimentele posterioare alegerii sale,—Tribunalul găsește că este absolut necesar ca adunarea generală a acționarilor societății băncii Națiunii să examineze sub noile aspecte situația d-lui Stoian în consiliul de administrație și a se pronunța dacă actualmente prezența sa în organul de conducere al societății nu ar putea constitui un pericol pentru existența ei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte D. Cernescu, ordonă convocarea adunării generale.

Semnați: D. Cernescu, I. Petrescu.